

بررسی تأثیر متغیرهای فرایند کاغذسازی بر دانسته ظاهری کاغذ بازیافتی از کارتن کهنه

امید رمضانی^۱، احمد جهان لتبیاری^۲، مهدی فائزی پور^۳، علی اکبر عنایتی^۳ و سید مهدی منظورالاجداد^۴

۱- دانشجوی دکترا علوم و صنایع چوب و کاغذ دانشگاه تهران، دانشکده منابع طبیعی، گروه علوم و صنایع چوب و کاغذ

۲- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، دانشکده کشاورزی کرج

۳- عضو هیئت علمی دانشگاه تهران، دانشکده منابع طبیعی، گروه علوم و صنایع چوب و کاغذ

۴- مدیر واحد تحقیق و توسعه، کارخانه چوب و کاغذ ایران (چوکا)

چکیده

دانسته ظاهری، مهمترین ویژگی فیزیکی کاغذ است که بطور مستقیم یا غیرمستقیم بسیاری از ویژگیهای مهم کاغذ مانند مقاومت در برابر کشش، مدول الاستیسیته، ضربی پخش نور و سطح نسبی پیوند بین الیاف را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از آنجائی که متغیرهای فرایند تولید کاغذ بر تغییرات دانسته ظاهری اثر می‌گذارند در این بررسی تأثیر درجه روانی خمیر کاغذ OCC^۱ و شرایط خشک کردن مورد مطالعه قرار گرفته است. در این تحقیق تأثیر سه درجه روانی ۴۵۰، ۳۵۰ و ۵۰۰ میلی لیتر استاندارد کانادایی، شرایط متفاوت خشک کردن (آزاد و مهار شده)، دما (۱۰۰، ۱۵۰، ۲۰۰ درجه سانتیگراد) و فشار (۱۰ و ۷۰ کیلوگرم بر سانتیمتر مربع) بررسی شدند. نتایج حاصل از اندازه‌گیری دانسته ظاهری بوسیله نرم‌افزار Minitab 15 تجزیه و تحلیل شده و مدل رگرسیون ترکیب شرایط متغیرهای مستقل محاسبه شده است. بررسی نتایج بدست آمده از نمودار اثرات اصلی نشان داد که هر دو عامل درجه روانی و دما به میزان قابل توجهی موجب افزایش دانسته ظاهری می‌شود. پاسخ دانسته در دمای ۲۰۰ درجه سانتیگراد متفاوت بود که به تفصیل مورد بحث قرار گرفته است. اعمال فشار پرس بیشتر موجب بیشتر شدن دانسته ظاهری شد. اثر متقابل متغیرها نیز مورد مطالعه قرار گرفت. نمودار اثر متقابل درجه روانی و دما، تأثیر نرم شدن حرارتی لیگنین و بروز پدیده تخریب لایه ای را نشان داد. هر چند، افزایش فشار خشک کردن در خمیرهای پالایش نشده یا کم پالایش شده (درجه روانی‌های بالاتر یا مساوی ۵۵۰) تأثیر معنی‌داری بر دانسته ظاهری کاغذ باقی نمی‌گذارد. همچنین در شرایط خشک کردن آزاد تأثیر درجه روانی بر دانسته ظاهری بیشتر از خشک کردن تحت مهار مکانیکی است. با توجه به نتایج بدست آمده و تأثیر دانسته ظاهری بر خصوصیات مقاومتی کاغذ می‌توان کاغذهایی با کیفیت مطلوب‌تر تولید نمود.

واژه‌های کلیدی: دانسته ظاهری، درجه روانی، دمای خشک کردن، فشار خشک کردن، مقاومت در برابر کشش، خشک کردن تحت مهار مکانیکی.

مقدمه

فرایند تولید کاغذ شامل اجزا و متغیرهای مختلفی است و هر یک به نحوی بر تغییر خصوصیات فیزیکی کاغذ تأثیر می‌گذارند. در بین آنها قسمت خشک کن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است^[۱]. با وجودی که میزان رطوبت حذف شده در این قسمت در مقایسه با سایر قسمتهای ماشین کاغذ اندک است، اما حذف این جزء پایانی در مقایسه با مراحل پیشین تأثیر قابل توجه‌تری

براستحکام ورقه باقی می‌گذارد. در این مرحله، تمامی مراحل قبلی متراکم سازی و تقویت ورقه کاغذ تکمیل و ثبیت شده و شکل جدیدی از مستحکم سازی بوجود می‌آید، به طوری که بوسیله ایجاد پیوندهای قوی هیدروژنی بین اجزاء ساختار ورقه، شبکه کاغذ از یک توده ضعیف و گسستنی الیاف به ورقه کاغذی محکم و قابل استفاده تبدیل می‌شود. به علاوه این مرحله شکل جدیدی از فشرده سازی را ایجاد می‌کند که اگرچه در

[۸-۹] تغییرات مدول الاستیسیته را با دانسته به ترتیب در دو شرایط تغییر پالایش و تغییر پرس تر همراه با متغیرهای گونه چوبی و نوع خمیرکاغذ مورد بررسی قرار دادند. طبق نتایج تاجیما [۶] بر اثر تغییر درجه پالایش، آستانه دانسته از ۴۰۰ تا ۲۰۰ کیلوگرم بر مترمکعب تغییر می‌یابد. که به نوع خمیرکاغذ و سطح ثابت پرس تر بستگی دارد. نامبرده نشان داد که شبیه مدول الاستیسیته مستقل از نوع خمیرکاغذ، گونه چوبی و همچنین اختلاف بین چوب آغاز و چوب پایان می‌باشد. لونز [۸] نیز دریافت که تنها در خمیرکاغذهایی که به میزان اندکی پالایش شده‌اند دانسته با تغییر پرس تر تغییر می‌کند. در حالت حداقل دانسته (۲۰۰ کیلوگرم بر متر مکعب) رابطه مستقل از نوع خمیرکاغذ می‌باشد. سس [۱۰] و کیمورا [۱۱] در پژوهشی تکمیلی به ترتیب تغییرات مدول الاستیسیته را با دانسته در دو شرایط پرس تر و پالایش در طول الیاف متفاوت مورد بررسی قرار دادند و همبستگی کامل روابط بین آنها را مشاهده نمودند. آنها دریافتند که اعمال پرس تر بر روی خمیرکاغذهای دارای الیاف بلند (در حدود ۲۷۰ میلیمتر) تأثیر کمتری بر دانسته می‌گذارد. نوردمون [۱۲] در آزمایش‌های خود مشاهده نمود که دانسته و زمختی کاغذ با بالا رفتن دما افزایش می‌یابد. لاوری [۱۳] افزایش قابل توجه مقادیر متوسط دانسته را در خشک کردن لحظه‌ای گزارش نمود. در گزارش نامبرده متوسط دانسته کاغذ روزنامه فقط در یک لبه فشار ۵۰ درصد افزایش یافت. تالجا [۱۴، ۱۵] در دو پژوهش مجزا در نتایج خود تأکید کرد که افزایش دما در مرحله پرس منجر به بالا رفتن دانسته کاغذ و افت درجه روشی آن می‌شود. سونبربرگ [۱۶] تأثیر افروزن خمیرکاغذ رنگبری شده DIP^۱ بر روی تغییر دانسته کاغذهای اتوزنی شده را بررسی نمود و دریافت که افزایش میزان DIP در خمیرکاغذ اولیه موجب بالا رفتن دانسته می‌شود. گرس

مقایسه با تمام فشرده سازیهایی که در مراحل قبلی رخداده کوچک و ناچیز است، ولی تأثیر قابل توجهی بر خصوصیات فراورده نهایی دارد. یکی از مهمترین ویژگیهای فیزیکی کاغذ، دانسته ظاهری می‌باشد که به طورمستقیم یا غیرمستقیم بر بسیاری از ویژگیهای فیزیکی و نوری کاغذ مؤثر است [۲]. دانسته ظاهری جرم به ازای واحد حجم کاغذ یا مقوایی باشد که به صورت نسبت بین وزن پایه به ضخامت ماده بر حسب کیلوگرم بر مترمکعب محاسبه می‌شود. این ویژگی از آن جهت حائز اهمیت است که در برآورد بسیاری از خصوصیات کاغذ مانند مقاومت در برابر کشش، مدول الاستیسیته و ضریب پخش نور مورد استفاده قرار می‌گیرد. علاوه بر آن، دانسته ظاهری بستگی به شرایط فرایند کاغذسازی مانند نوع الیاف و رنگدانه‌ها، پالایش، پرس تر و اتوزنی داشته که هر یک منجر به رسیدن به مقدار مشخصی از دانسته می‌شوند [۱]. بنابراین، اطلاع از چگونگی تأثیر عوامل مختلف تولید بر نوسان این ویژگی، تولید کننده را در تهیه فراورده‌های نهایی مرغوب‌تر رهمنمون خواهد ساخت. از سوی دیگر، تولید رو به گسترش کاغذ‌های بسته‌بندی از خمیرکاغذ‌های بازیافتی مشکل افت کیفیت فراورده‌ها را بر اثر اعمال شرایط گوناگون در فرایند تولید نسبت به گذشته افزایش داده است. بنابراین دست‌یابی به دانشی برای ترکیب بهینه عوامل تولید به ویژه شرایط خشک کردن می‌تواند به تولید کاغذهایی با خصوصیات برتر از منابع مشترک کاغذ بازیافتی بیانجامد. بدین منظور، علم آمار با ارائه مدل‌های رگرسیونی بررسی تأثیرات متغیرهای مستقل بر روی عوامل وابسته بهترین امکان را برای دست یابی به اهداف یادشده فراهم می‌سازد.

در منابع متعدد، تأثیر دانسته ظاهری بر روی خصوصیات مختلف کاغذ بررسی شده است. جونز [۲]، ندروین [۳]، کرکس [۴] و کارتوفوارا [۵] هر یک جدایانه تأثیر مستقیم دانسته بر رسانایی حرارتی و انتقال گرما را یادآور شدند. تاجیما و آپریچارد [۶-۷] و لونر و الکساندر

1- Deinked pulp

نرم افزار MATLAB مورد ارزیابی قرار گرفتند. نتایج نشان دادند که خط بارگذاری در لبه فشار اثر غالبی بر مجموع دانسیته کاغذهای اتوزنی شده داشته است در حالیکه دمای غلطک تأثیر قابل توجهی بر دانسیته در نزدیکی سطح کاغذ داشت.

بنابراین، در این تحقیق از یک مدل رگرسیون درجه ۲ جهت تعیین تأثیر متغیرهای فرایند کاغذسازی (پالایش، خشک کردن در شرایط مختلف آزاد و مهار شده همراه با تغییرات دما و فشار) بر روی دانسیته ظاهری و با هدف تعیین شرایط بهینه فرایند بهره گرفته شده است.

مواد و روشها

خمیرکاغذ بازیافتی (OCC) واحد آماده سازی مورد استفاده در ساخت کاغذهای بسته بندی از کارخانه کاغذ سازی چوب و کاغذ ایران (چوکا) تهیه شده است. خمیرکاغذها بطور مجزا تا رسیدن به درجه روانی ۵۵۰ و ۴۵۰ و ۳۵۰ میلی لیتر براساس استاندارد کانادایی (CSF)^۱ توسط پالایشگر صفحه ای پالایش شده و سپس مطابق با استاندارد TAPPI 205 sp-02 درجه های دست ساز با گراماژ ۱۴۰ گرم بر مترمربع تهیه شدند. این ورقه ها به منظور ثابت ماندن درصد خشکی بلا فاصله در کيسه های پلاستیکی مجزا قرار داده شده و در یخچال آزمایشگاهی نگهداری شدند. تعدادی از ورقه ها در دمای ثابت ۹۵ درجه سانتیگراد در کوره خشک شدند. تعداد دیگری از ورقه ها نیز توسط دستگاه پرس هیدرولیکی مجهز به گرم کن الکتریکی و ترموموکوپل ساخت شرکت آلمانی Burkle با حداکثر دما ۳۰۰ درجه سانتیگراد و فشار ۲۵۰ کیلوگرم بر سانتیمتر مربع تحت شرایط متغیر دما و مهار مکانیکی قرار گرفتند. متغیرهای آزمایش به تفکیک عبارتند از:

- (۱) درجه روانی (استاندارد کانادایی): ۳۵۰، ۴۵۰ و ۵۵۰ میلی لیتر

و لوئنر [۱۷] مدلی را برای دانسیته ظاهری کاغذ ارائه نمود که از مقادیر میانگین زمختی، پهنا، ضخامت، انعطاف‌پذیری و طول الیاف همچنین میزان نرمه الیاف خمیرکاغذها جهت برآورده دانسیته ظاهری بهره می‌گیرد. مقادیر پیش‌بینی شده مدل برای ۱۰ خمیرکاغذ با مقادیر اندازه‌گیری شده دانسیته مقایسه شدند. خطاهای پیش‌بینی بین ۱ تا ۲۷ درصد متغیر بود که دلیل عدمه آن دقت کم و تأثیر متقابل بین اندازه‌گیری ویژگی‌های الیاف یاد شد. نیومن [۱۸] ویژگی‌های فیزیکی و شیمیایی خمیرکاغذهای بازیافتی را پس از یک سری فراوری جهت بهبود خصوصیات آنها اندازه‌گیری کرد. آنچه مورد توجه وی قرار گرفت کاهش دانسیته ظاهری، مقاومت در برابر کشش و مقاومت به ترکیدن در اثر بازیافت دوباره الیاف بود که این تغییرات بیشتر به نقش همی سلولزها در بازیافت نسبت داده شد. امیری [۱۹] در پژوهشی تکمیلی مدل پیشنهادی گورس و لوئنر [۱۷] را با تابع جهت‌یابی کالمس و کورت [۲۰] تلفیق کرد. این مدل جدید نشان داد که دانسیته ظاهری کاغذ با افزایش جهت‌یابی الیاف بیشتر می‌شود. آزمایشات نیز نتایج این مدل را تائید نمودند. هر چند مقادیر پیش‌بینی شده برای دانسیته خمیرهای کاغذ مکانیکی کمتر از مقادیر بدست آمده در آزمایشها بودند، که دلیل آن نقش مهم نرمه الیاف مکانیکی عنوان شد که می‌باشد در مطالعات بعدی مفروضات جدیدی در مدل برای خمیرکاغذهای مکانیکی اتخاذ شود. هولمارک [۲۱] نتیجه پیشنهادی مدل امیری [۱۹] را در ماشین کاغذ FEX آزمایش نمود. وی به منظور دست‌یابی به مقادیر مختلف جهت‌گیری الیاف، سرعت ریزش سوسپانسیون خمیر را نسبت به سرعت توری تغییر می‌داد. نتایج حاصل نیز افزایش دانسیته را با افزایش جهت‌یابی الیاف تأیید نمودند. راتو [۲۲] تأثیر اتوزنی در دو دمای ۴۰ و ۲۰۰ درجه سانتیگراد و اتوی باله فشار نرم را بر روی دانسیته کاغذ آزمایش کرد. پس از اتوزنی عکسهای از مقطع عرضی ورقه کاغذ تهیه شدند و با کد ویژه‌ای از

+ با استفاده از معادله زیر به منظور امکان مقایسه مستقیم ضرایب و تجسم اثرات تغییرات متغیرها به طور انفرادی و متقابل روی متغیرهای وابسته نرمال سازی گردیدند:

$$X_n = 2 \frac{X - X_{mean}}{X_{max} - X_{min}} \quad (2)$$

پس از نرمال سازی کردن مقادیر متغیرهای مستقل، می‌توان اقدام به بررسی آماری و محاسباتی نمود. در این مرحله اولین گام بررسی معنی‌دار بودن اثرات و نوع آنها (مستقل، متقابل و نمایی) می‌باشد که باید ابتدا مقادیر متغیرهای مستقل به تمام حالتی که ممکن است تأثیر داشته باشند نوشته شود و سپس معنی‌دار بودن اثرات آنها روی هر متغیر وابسته بررسی گردد. به منظور برآورده اثرات عوامل مستقل روی عوامل وابسته از یک معادله درجه دو و یا درجه سه استفاده می‌شود [۲۳]:

$$\begin{aligned} Z = b_0 + b_1 x_1 + b_2 x_2 + b_3 x_3 + b_{12} x_1 x_2 \\ + b_{13} x_1 x_3 + b_{23} x_2 x_3 + b_{11} x_1^2 + b_{22} x_2^2 + b_{33} x_3^2 \end{aligned} \quad (3)$$

که در این تحقیق Z مشخص کننده نوع متغیر وابسته کاغذ یعنی دانسیته ظاهری و سایر علائم نیز مقادیر نرمال سازی شده مربوط به درجه روانی، شرایط خشک کردن (مهار شده و آزاد)، دما و فشار در حین فرایند خشک کردن بوده و b_0 تا b_{23} مقادیر ثابت معادله فرضی اولیه می‌باشد. مقادیر پرت (دورریز) داده‌ها قبل از رگرسیون‌گیری می‌باشد از مجموعه - در محدوده مشخص انحراف از معیار - حذف شوند و یا علت آن مورد بررسی قرار گیرد، در این صورت، باید داده‌ها طوری تنظیم و تبدیل گردد که حالت نرمال داشته باشند. زیرا این نقاط می‌توانند تأثیر زیادی در کاهش توانایی مدل در برآورد داده‌ها داشته باشد و میزان خطای برآورد را افزایش دهند.

۲) دما: ۱۰۰، ۱۵۰، ۲۰۰ درجه سانتیگراد
۳) نیروی مهار همکشیدگی: ۱۰ و ۷۰ کیلوگرم بر سانتیمترمربع

زمان ماندگاری در زیر صفحه پرس‌گرم تا خشک شدن کامل ورقه بوده است. به منظور تعیین دانسیته ظاهری، ضخامت ظاهری ورقه‌ها مطابق با استاندارد TAPPI 411 om-97 آزمایشگاهی ساخت شرکت Chuan Brand و وزن پایه TAPPI 410 om-98 مطابق با استاندارد آندازه‌گیری شدند. رابطه زیر برای محاسبه دانسیته ظاهری مورد استفاده قرار گرفت:

$$\rho_a = \frac{w}{T_a} \quad (1)$$

- w , معادل وزن پایه کاغذ (گراماژ - گرم بر مترمربع)
و T_a , ضخامت ظاهری (میکرون) کاغذ می‌باشد. دانسیته ظاهری بر حسب کیلوگرم بر متر مکعب بیان می‌شود.

تجزیه و تحلیل آماری

در این تحقیق از طرح فاکتوریل به منظور تحلیل نتایج آزمایشها استفاده شد. پس از آن اقدام به آزمایش و بدست آوردن نتایج مربوط به متغیرهای وابسته، برای بررسی آماری و استفاده از مدل‌های رگرسیونی جهت بررسی تأثیر متغیرهای مستقل، نیازمند یکسان سازی مقادیر و واحدها می‌باشد. زیرا با توجه به همجناس نبودن متغیرهای مستقل در صورت استفاده از اعداد خام بدلیل یکسان نبودن واحدهای متغیرهای مستقل، مدل رگرسیونی بدست آمده به هیچ وجه قابل استناد و تفسیر نخواهد بود. بنابراین، مقادیر متغیرهای مستقل باید قبل از استفاده برای بررسی مدل رگرسیونی نرمال سازی گرددند. عمل نرمال سازی کردن متنج به برآورد دقیقتراضای رگرسیون شده و انحراف روابط بین عبارات خطی و درجه دو، معادلات را کاهش می‌دهد. بنابراین مقادیر متغیرهای مستقل از ۱- تا

بحث

تغییرات دانسیته تحت تأثیر متغیرهای مستقل را می‌توان به روشنی توسط نمودار اثرات اصلی (شکل ۱) تشخیص داد. همان طور که مشاهده می‌شود کاهش درجه‌روانی از ۳۵۰ به ۵۵۰ موجب بالا رفتن دانسیته ظاهری ورقه‌ها می‌شود که نتایج تحقیقات تاجیما و لونر [۶، ۸] را به روشنی تأیید می‌کند. دلیل عمدۀ این اثر را می‌توان به تأثیر اصلی عمل پالایش (کوتاه کردن، فیبریله شدن داخلی و فیبریله شدن خارجی الیاف) نسبت داد به طوری که کوتاه شدن موجب افزایش میزان نرمۀ در خمیر کاغذ شده و این نرمۀ ها بدلیل سطح ویژه بسیار بالا در مقایسه با الیاف [۲۵] به ویژه در خمیر کاغذهای بازیافتی در نهایت منجر به افزایش پیوند بین الیاف ورقه و افزایش دانسیته ظاهری می‌شود. نتیجه دو اثر دیگر را نیز می‌توان بهبود سطح نسبی پیوند یافته الیاف (RBA)^۳ و اثر مستقیم آن بر دانسیته ظاهری عنوان کرد.

منحنی ۱- (ب) تأثیر دمای بالا را (۲۰۰) در کاهش شدید دانسیته ظاهری نشان می‌دهد. اورلوف [۲۶، ۲۵] و لوسیزانو [۲۷]، دلیل اصلی این پدیده را تشکیل لحظه‌ای یک جبهه بخار داغ درون کاغذ یاد کردن که در هنگام آزاد شدن کاغذ از زیر دهانه فشار موجب بروز اختلاف گرادیان فشار در جهت ضخامت کاغذ بین درون کاغذ و فضای بیرون می‌شود که به دلیل مقاومت کم کاغذ در جهت ضخامت تخریب لایه‌ای یا کاهش شدید دانسیته ظاهری را موجب می‌شود.

در این تحقیق از روش رگرسیون گام به گام استاندارد ورود و خروج متغیرها (Stepwise) استفاده شده است. اصولاً در این روش تسلسلی از مدل‌های رگرسیون توسعه می‌یابد و در هر مرحله یک متغیر X حذف و یا اضافه می‌شود. معیار اضافه شدن و یا حذف متغیر X ممکن است بر حسب مقادیر آماره‌های آلفا و یا F value or F (Alpha value) بکار رود که در این تحقیق براساس مقادیر آلفا انجام شده است. در این تحقیق با استفاده از معیار آلفا ($\alpha = 0.15$) برای ورود و خروج شاخصها در مدل استفاده گردید که با توجه به شاخص‌هایی که در رابطه با مناسب بودن مدل معرفی می‌شوند، می‌توان در مورد صحت و کارآیی آن مدل نظر داد.

نتایج

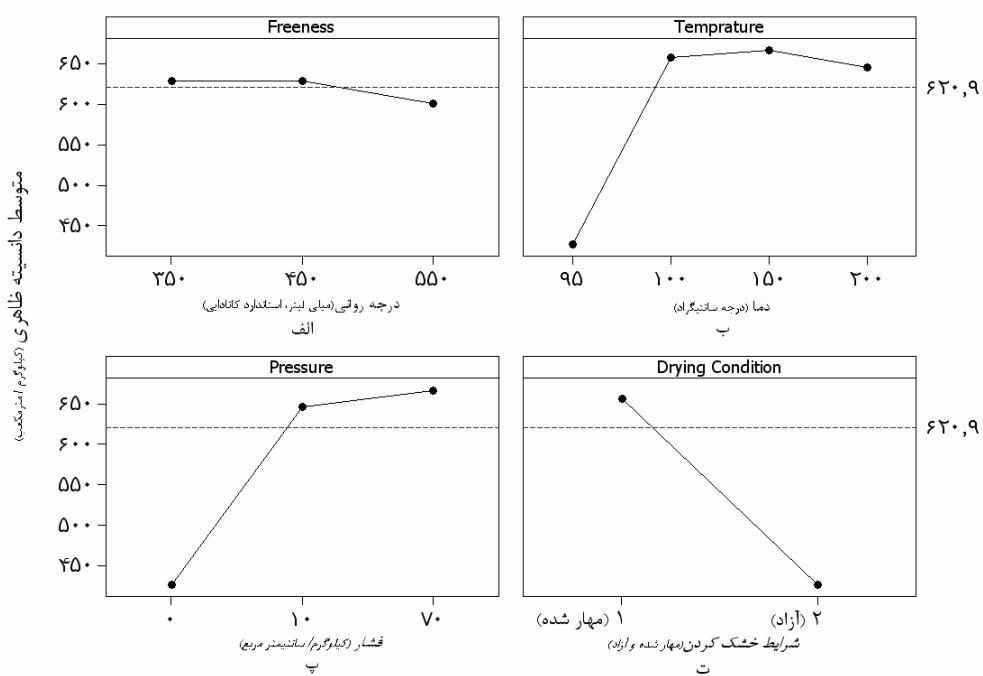
در جدول ۱ خلاصه‌ای از مقادیر بدست آمده برای دانسیته ظاهری آورده شده است، همان‌طور که مشاهده می‌شود خشک کردن کاغذ تحت شرایط مهار شده تأثیر قابل توجهی بر افزایش دانسیته ظاهری می‌گذارد به طوری که کمترین مقادیر حاصله مربوط به خشک کردن در شرایط آزاد است. از سوی دیگر بر خلاف تصور افزایش دما رابطه مستقیم خطی با افزایش دانسیته ظاهری ندارد، به عبارتی همان‌طور که نتایج نشان می‌دهند دمای ۱۵۰ درجه سانتیگراد بیشترین تأثیر را در افزایش دانسیته ظاهری داشته است. با توجه به اینکه تأثیرات عوامل مستقل اثرگذار بطور مستقل و مجزا بر دانسیته ظاهری از روابط مستقیم خطی پیروی نمی‌کند، روش رگرسیون‌گیری گام به گام در تدوین یک مدل درجه ۲ مورد استفاده قرار گرفت (جدول رگرسیون گام به گام و کلیه ضرایب معادله در دو پیوست (الف) و (ب) آورده شده است).

جدول ۱- متوسط مقادیر دانسیته ظاهری در پاسخ به متغیرهای مستقل اثرگذار فرایند

شرایط خشک کردن	دما (درجه سانتیگراد)	فشار (کیلوگرم بر سانتیمتر مکعب)	درجه روانی (CSF)	متوسط دانسیته ظاهری (کیلوگرم بر سانتیمتر مکعب)
آزاد	۹۵	.	۳۵۰	۴۹۰/۴
مهار شده	۱۰۰	۱۰	۴۵۰	۴۲۶/۴
مهار شده	۱۵۰	۱۰	۵۰۰	۳۵۶/۲
مهار شده	۲۰۰	۷۰	۳۵۰	۶۲۶/۹
مهار شده	۲۰۰	۷۰	۴۵۰	۶۵۴/۳
مهار شده	۲۰۰	۷۰	۵۰۰	۶۷۱/۹
مهار شده	۲۰۰	۷۰	۳۵۰	۶۶۵/۱
مهار شده	۲۰۰	۷۰	۴۵۰	۶۷۱/۵
مهار شده	۲۰۰	۷۰	۵۰۰	۶۶۱/۸
مهار شده	۲۰۰	۱۰	۳۵۰	۶۴۹/۱
مهار شده	۲۰۰	۱۰	۴۵۰	۶۵۳/۴
مهار شده	۲۰۰	۱۰	۵۰۰	۶۷۱/۵
مهار شده	۲۰۰	۱۰	۳۵۰	۶۷۳/۷
مهار شده	۲۰۰	۷۰	۴۵۰	۶۸۶/۳
مهار شده	۲۰۰	۷۰	۵۰۰	۶۵۸/۴
مهار شده	۲۰۰	۱۰	۳۵۰	۶۴۰/۹
مهار شده	۲۰۰	۱۰	۴۵۰	۶۴۱/۳
مهار شده	۲۰۰	۷۰	۵۰۰	۶۱۵/۶
مهار شده	۲۰۰	۷۰	۳۵۰	۶۶۳/۷
مهار شده	۲۰۰	۷۰	۴۵۰	۶۶۸/۳
مهار شده	۲۰۰	۷۰	۵۰۰	۶۳۹/۶

پرس‌تر ماشین کاغذ یاد نمود. در مطالعات گذشته ثابت شده است که اعمال فشار بیشتر در فرایند پرس‌تر بویژه هنگامی که با دما همراه باشد موجب افزایش قابل توجه دانسیته ظاهری خواهد شد[۲۸].

همان طور که ملاحظه می‌شود، افزایش میزان فشار از ۱۰ به ۷۰ کیلوگرم بر سانتیمتر مربع، بالا رفتن قابل توجه دانسیته ظاهری را در پی داشته است که می‌توان بروز این پدیده را بدلیل درصد خشکی نسبتاً پایین ورقه‌ها (در حدود ۵۰ درصد) و وقوع سازوکاری مشابه در فرایند

شکل ۱- نمودار اثرات اصلی: تأثیر متغیرهای درجه روانی (الف)، دما (ب)، فشار (پ) و شرایط خشک کردن (ت) بر مقدار متوسط دانسیته ظاهری

درجه ۲ (معادله ۴) را امکان‌پذیر ساخته که می‌تواند در برآورد تغییرات دانسیته در اثر متغیرهای مستقل بسیار مفید باشد. بنابراین، با بهره‌گیری از مدل بدست آمده به بررسی تأثیر این عوامل مستقل اثرگذار در سطوح تیمارهای به اکار گرفته شده به صورت همزمان و جداگانه روی دانسیته ظاهری می‌پردازیم.

$$\rho = 560.5 - 42.6 \text{ FR} - 5.5 \text{ TP} + 11.1 \text{ PR} - 109.9 \text{ DC} - 8.6 \text{ FR}^2 - 15.1 \text{ TP}^2 - 11.4 \text{ FR} \times \text{TP} \\ - 8.1 \text{ FR} \times \text{PR} - 44.2 \text{ FR} \times \text{DC} + 2.10 \text{ TP} \times \text{PR} \quad (4)$$

(اثرات متقابل) فوق می‌باشد. جدول زیر نشان دهنده اعتبار مدل در برآورد اثرات مستقل و متقابل متغیرهای مستقل است.

بررسی رگرسیونی پاسخ دانسیته ظاهری به متغیرهای فرایند کاغذسازی (پالایش، خشک کردن در شرایط مختلف آزاد و مهار شده همراه با تغییرات دما و فشار)، وسیله‌ای مفید برای بهینه ساختن شرایط کاغذسازی را فراهم می‌سازد. روش یاد شده می‌تواند بینش مناسبی را در خصوص تحمل ماده اولیه به تغییرات اعمال شده در طول فرایند تولید کاغذ ارائه دهد. این روش تهیه مدل

در مدل فوق ρ دانسیته ظاهری، FR (درجه روانی)، PR (دما)، DC (فسار)، TP (شرایط خشک کردن) و سایر علائم مربوط به مجدور و یا حاصل ضرب متغیرهای

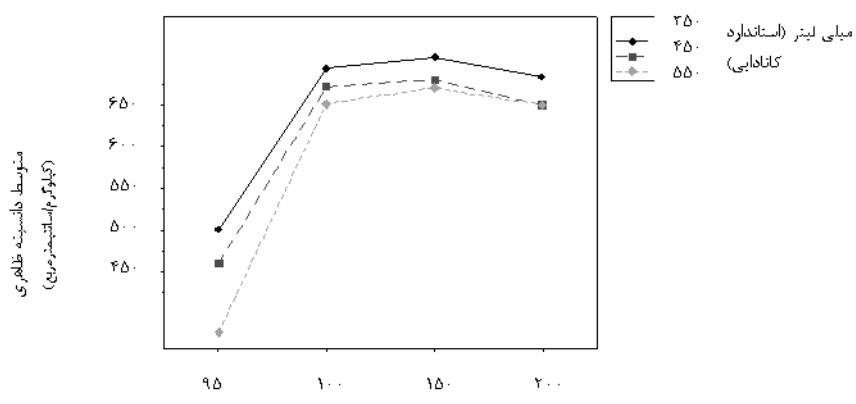
جدول ۲- شاخصهای رگرسیونی جهت برآورد مناسب بودن مدل در پیش بینی اثرات متغیرهای مستقل بر دانسته ظاهری

S	۳۱/۹	میزان انحراف خطای برآورده را در مدل نشان می دهد. در مجموع مقادیر کوچکتر S نشان دهنده هماهنگی بیشتر مدل برای برآورد نتایج است.
R ^۲	۸۸/۸۰	ضریب همبستگی چندگانه می باشد که هر چه R بزرگتر باشد نشان دهنده هماهنگی بیشتر مدل برای برآورد نتایج است.
R ^۲ [adj]	۸۸/۲۹	همان R^2 تعديل شده با توجه به تعداد عوامل مستقل موجود در مدل می باشد.
Mallows Cp	۹/۳	آماره دیگری است که برای تشخیص مناسب بودن مدل به کار می رود. C-p می باشد که به تعداد عوامل پیش بینی کننده موجود به علاوه مقدار ثابت در مدل نزدیک باشد.

کاهش در مقدار دانسته ظاهری بر حسب کیلوگرم بر مترمربع می شود. دو میان عامل موثر اثر متقابل شرایط خشک کردن و درجه روانی است (۴۴/۲-) و سایر عوامل به ترتیب درجه روانی (۴۲/۶-)، مجازور دما (۱۵/۱-) مجازور نمایانگر یکتابع سهمی شکل و وجود یک نقطه حداکثر یا حداقل می باشد که پس از آن افت یا افزایش شدید پاسخ را خواهیم داشت، نمودار اثرات اصلی ۱- (ب) تأثیر غیر خطی دما را به روشنی نمایش داد، اثر متقابل درجه روانی و دما (۱۱/۴-)، فشار (۱۱/۱+)، مجازور درجه روانی (۶/۸-)، اثر متقابل درجه روانی و فشار (۸/۱-)، دما (۵/۵-) و در نهایت اثر متقابل دما و فشار (۲/۱+) می باشد.

شکل ۲، اثر متقابل دما و درجه روانی را نشان می دهد که بر تأثیر دما در شرایط خشک کردن در کوره ۹۵ درجه سانتیگراد تأکید می کند. همان طور که ملاحظه می شود مقدار دانسته ظاهری در دو دمای ۱۰۰ و ۱۵۰ درجه سانتیگراد تقریباً یکسان می باشد، در حالی که در دمای ۲۰۰ درجه سانتیگراد افت نسبی آن را مشاهده می کنیم.

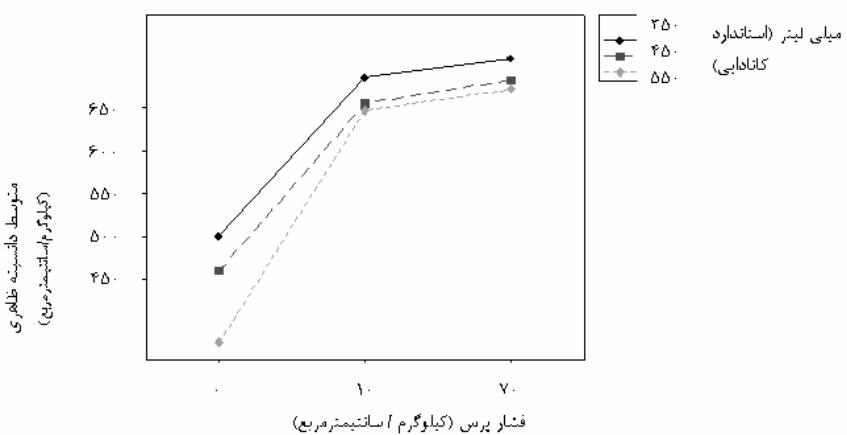
ضرایب مدل نشان دهنده جهت و اندازه ارتباط بین یک متغیر مستقل و متغیر وابسته یا پاسخ آن می باشد و مقادیر آماره p و آماره t معنی دار بودن مقدار را از لحاظ آماری نشان می دهند. مقدار آماره t فرض صفر بودن ضرایب رگرسیون را آزمون می کند که با توجه به مقدار آماره p بررسی می گردد. وقتی مقادیر آماره p مربوط به آزمون t کمتر از سطح آلفا (۰/۱۵) باشد مؤید معنی دار بودن ضرایب رگرسیون مدل در این تحقیق می باشد. طبق این تعریف تمامی ضرایب آورده شده در مدل فوق از لحاظ آماری معنی دار می باشند (ضمیمه ملاحظه شود). علامت هر ضریب نشان دهنده جهت ارتباط و مقدار ضرایب میانگین تغییر در پاسخ به ازای یک واحد تغییر در متغیر مستقل در حالت ثابت بودن سایر متغیرهای مستقل درون مدل را نشان می دهد [۲۴]. با توجه به مطالعه گفته شده می توان پیش بینی مدل را بدین صورت اظهار داشت: دانسته ظاهری بیش از هر عامل دیگر تحت تأثیر شرایط خشک کردن قرار می گیرد (۱۰۹/۹-) به طوری که اگر تمامی متغیرهای مستقل ثابت باشند، تغییر در شرایط خشک شدن از حالت مهار شده به آزاد، موجب ۱۰۹/۹

شکل ۳- اثر متقابل دما و درجه روانی

است. از سوی دیگر، پیش‌بینی می‌شود که در درجه روانی‌های بالاتر یا مساوی ۵۵۰ تغییرات فشار از ۱۰ به ۷۰ هیچ گونه تأثیری بر دانسیته ظاهری کاغذ باقی نگذارد.

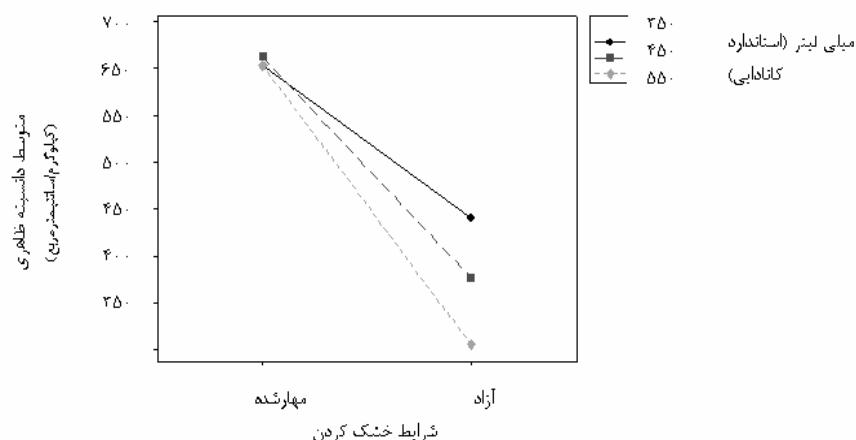
شکل ۴، اثر متقابل فشار و درجه روانی در فشار صفر را بوضوح نشان می‌دهد، در حالی که این اثر متقابل در دو فشار ۱۰ و ۷۰ کیلوگرم بر سانتیمتر مربع بسیار اندک

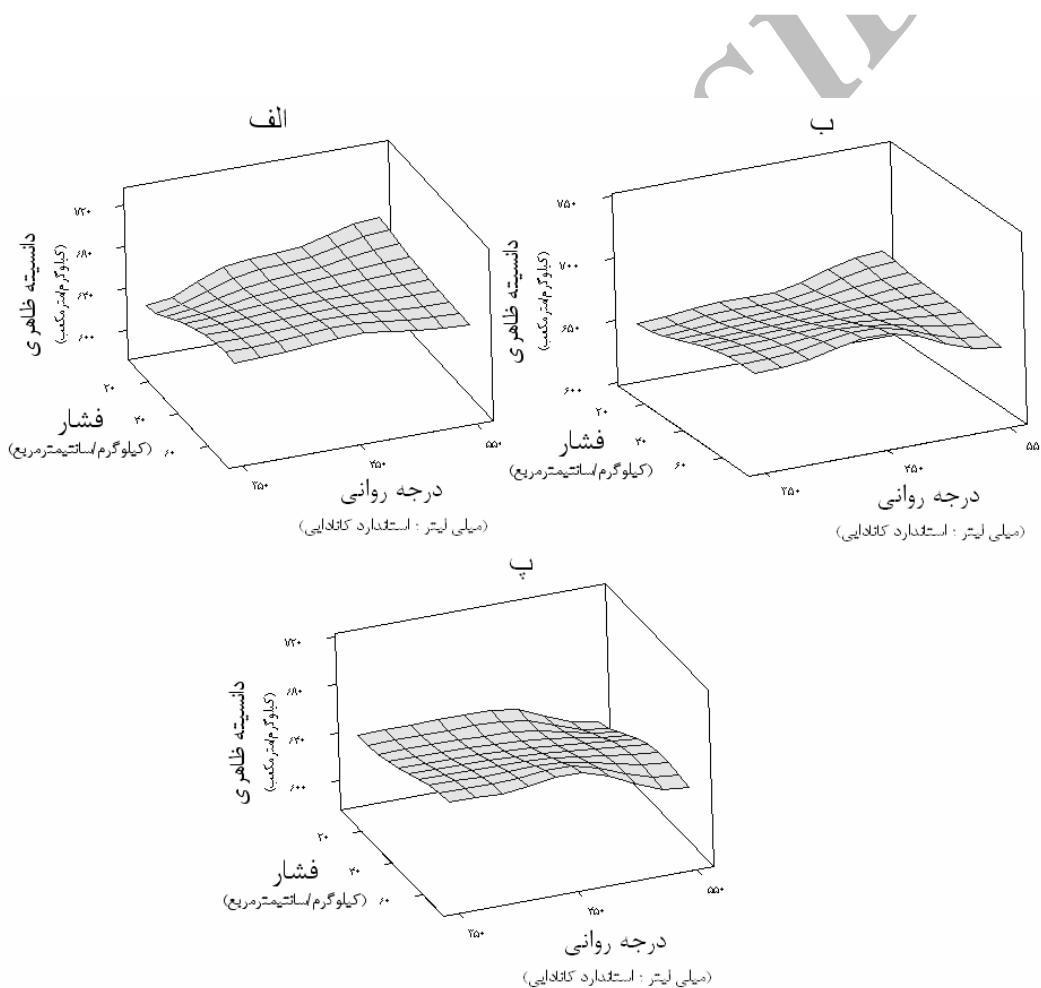
شکل ۴- اثر متقابل فشار و درجه روانی

درجه روانی یک مقدار ثابت دانسیته ظاهری را نشان می‌دهد در حالی که در شرایط خشک کردن آزاد تأثیر درجه روانی بر دانسیته ظاهری به روشنی مشخص می‌شود.

اعمال مهار مکانیکی در حین خشک کردن از تأثیر درجه روانی بر دانسیته ظاهری می‌کاهد. همان طور که در شکل ۵ ملاحظه می‌شود در حالت خشک کردن تحت مهار مکانیکی مقادیر

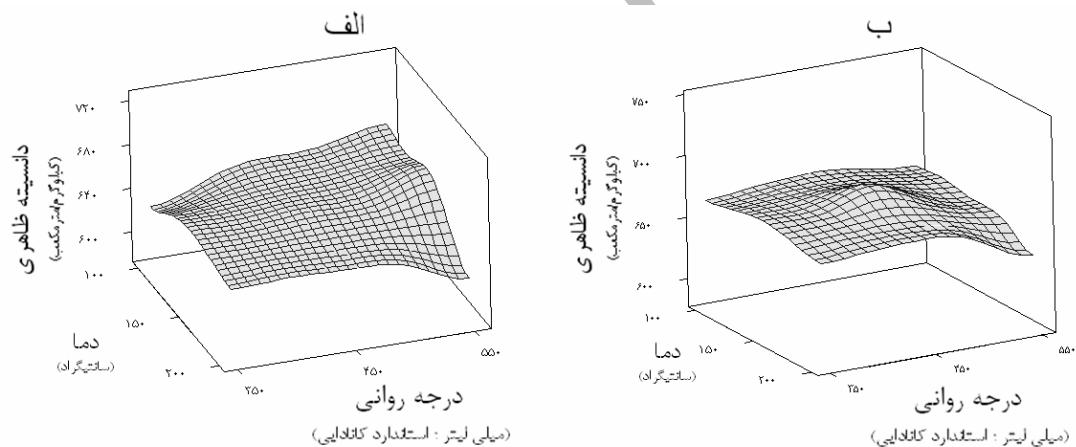
شکل ۵- اثر متقابل شرایط خشک کردن و درجه روانی

شکل ۶- تغییرات دانسیته ظاهری با درجه روانی و فشار در سه دمای ثابت (الف) ۱۰۰، (ب) ۱۵۰ و (پ) ۲۰۰ درجه سانتیگراد

دوگلاس [۳۲] نیز تأثیر نرم شدن را تماس بین الیاف بیشتر، پیوند بین الیاف قوی‌تر و در نهایت کاغذی مستحکم‌تر را عنوان کردند. در تحقیق حاضر نرم شدن حرارتی موجب ارتقای نسبی دانسیته ظاهری در تغییر از دمای ۱۰۰ به ۱۵۰ درجه شد اما تأثیر دمای بالاتر (۲۰۰ درجه سانتیگراد) بسیار متفاوت بود. این اختلاف نشانگر قوی‌تر بودن گرادیان فشار بخار ایجاد شده نسبت به پیوند بین الیاف است که تا حدی موجب بروز پدیده تخریب لایه‌ای گردیده است. تخریب لایه ای در مطالعات اولیه خشک کردن لحظه‌ای گزارش شده است [۳۳]. همچنین شکل ۶ نشان می‌دهد که اعمال فشار در شرایط دمای ثابت ۲۰۰ درجه سانتیگراد می‌تواند عامل مؤثرتری در تغییر دانسیته ظاهری نسبت به دو شرایط دیگر باشد.

پاسخ دانسیته ظاهری به دو عامل اثرگذار فشار و درجه روانی در سه دمای ثابت ۱۰۰، ۱۵۰ و ۲۰۰ درجه سانتیگراد در شکل ۶ نمایش داده شده است. همان طور که ملاحظه می‌شود در دمای ۲۰۰ درجه سانتیگراد مکانیسم تغییرات دانسیته ظاهری در اثر اعمال فشار با دو حالت دما ۱۰۰ و ۱۵۰ درجه سانتیگراد متفاوت می‌باشد. مطالعات گذشته دمای ۱۲۰ درجه سانتیگراد را برای تحلیل ویژگیهای ساختار ورقه بسیار حائز اهمیت عنوان کردند زیرا ثابت شده است که نقطه ژله‌ای شدن یا نرم شدن لیگنین در حضور آب در حدود ۱۲۰ درجه سانتیگراد می‌باشد. در این شرایط الیاف حاوی لیگنین نرم و انعطاف پذیر شده و به آسانی مسطح شده و بر روی هم قرار می‌گیرند. بسیاری از تحقیقات مربوط به خشک کردن پرسی این اثر را نشان داده‌اند [۲۹، ۳۰، ۳۱]. مکال و

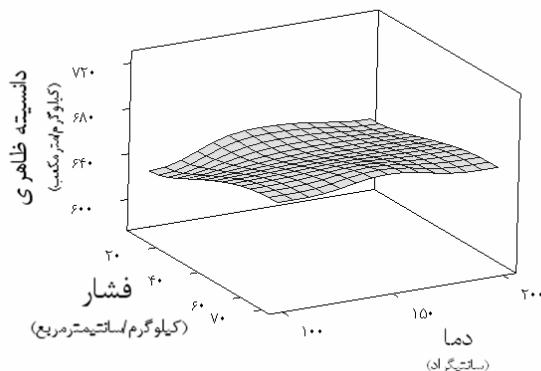

شکل ۷- تغییرات دانسیته ظاهری با درجه روانی و فشار در دو فشار ثابت (الف) ۱۰ و (ب) ۷۰ کیلوگرم بر سانتیمتر

مربع

طوری که حداقل دانسیته ظاهری را می‌توان در درجه روانی ۵۵۰ و دمای ۱۰۰ درجه ملاحظه کرد. شکل ۸ تغییرات دانسیته ظاهری با دما و فشار در درجه روانی ثابت را نشان می‌دهد. همان‌طور که ملاحظه می‌شود اثر متقابل این عامل مطابق آنچه در مدل نیز پیش‌بینی شده چندان قابل ملاحظه نمی‌باشد.

پاسخ دانسیته ظاهری به دو عامل اثرگذار دما و درجه روانی در دو فشار ثابت ۱۰ و ۷۰ کیلوگرم بر سانتیمتر مرربع در شکل ۷ نمایش داده شده است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود در مقدار دمای ۱۵۰ و درجه روانی ۴۵۰ و فشار ثابت ۷۰ به مقدار اپتیمم دانسیته ظاهری دست یافته‌ایم. با تغییر فشار از ۷۰ به ۱۰ رفتار دانسیته ظاهری در مقابل تغییرات فشار و درجه روانی بوضوح تغییر می‌کند. به

شکل ۸- تغییرات دانسیته ظاهری با دما و فشار در درجه روانی ثابت

حین فرایند خشک کردن با درجه روانی خمیر کاغذ بر بهبود دانسیته ظاهری تأثیر گذاشت و به کاغذی با ویژگیهای مقاومتی مطلوبتر دست یافت. به عنوان مثال، در این پژوهش در فشار ثابت ۷۰ کیلوگرم بر سانتیمتر مربع و دمای ۱۵۰ درجه سانتیگراد و درجه روانی CSF ۴۵۰ به مقدار بهینه‌ای از دانسیته ظاهری دست یافتیم.

از سوی دیگر، با توجه به تأثیر منفی دماهای بالاتر از ۱۵۰ درجه سانتیگراد بر دانسیته ظاهری، باید در کنترل بهینه دما در حین فرایند خشک کردن کاغذ دقت لازم صورت گیرد که این موضوع به صرفه‌جویی در مصرف بخارآب و در نتیجه صرفه‌جویی در مصرف انرژی کمک بسزایی می‌کند. همچنین تأثیر غیرخطی دما به ویژه دماهای بیش از ۱۵۰ درجه سانتیگراد نشانه دخالت سایر عوامل متغیر در حین فرایند می‌باشد. همانطور که اشاره شد نرم شدن و ژله‌ای شدن ترکیبات شیمیایی خمیر کاغذ در حضور آب می‌تواند تأثیر قابل توجهی داشته باشد که آگاهی از این موضوع می‌تواند کمک شایانی در اتخاذ راهبرد مناسب خشک کردن نماید.

سپاسگزاری

بدینوسیله لازم می‌دانم از زحمات آقای مهندس پژمان رضایتی کرامی در جهت انجام آنالیز آماری این پژوهه تشکر و قدردانی نمایم.

نتیجه گیری

افزایش روزافرون تعداد تولیدکنندگان کاغذهای بسته‌بندی از خمیر کاغذ OCC، فضایی رقابتی را در بازار این فراورده‌ها ایجاد کرده است. بی‌شک، کیفیت و به ویژه ویژگیهای مقاومتی در کاغذهای بسته‌بندی یکی از عوامل اصلی موفقیت تولیدکننده در بازار رقابتی عرضه این محصولات است. از آنجا که دانسیته ظاهری مهمترین ویژگی تأثیرگذار بر مقاومتهای کاغذ به ویژه مقاومت در برابر کشش و مدول الاستیسیته می‌باشد، اطلاع از چگونگی تأثیر متغیرهای فرایند بر نوسان این ویژگی، تولیدکننده را در تهیه فراورده نهایی مرغوبتر و موفقیت در بازار عرضه این محصول رهنمون خواهد ساخت.

طبق نتایج بدست آمده در این پژوهش اعمال فشار و مهار کردن مکانیکی کاغذ در حین خشک کردن در افزایش دانسیته ظاهری تأثیر قابل توجهی دارد. بدین منظور کنترل دقیق میزان کشش نمد خشککن به عنوان یکی از عوامل مهار کردن شبکه کاغذ از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. عمل پالایش با تغییر در ساختار الیاف موجب بهبود سطح نسبی پیوند یافته الیاف (RBA) و افزایش دانسیته ظاهری و در نتیجه ارتقاء ویژگیهای مقاومتی می‌شود. با توجه به اثرات متقابل درجه روانی با سایر متغیرهای فرایند، به ویژه مهار مکانیکی و میزان اعمال فشار، می‌توان با ترکیب مناسب فشار اعمال شده در

- 20) Corte, H. and Kallmes, O. J., in The Formation and Structure of Paper (F. Bolam, Ed.), B.P.B.M.A., London, 1962, pp. 13-46, Kallmes, O. J. and Corte, H., Tappi 43(9):737(1960), Tappi 44(6):448(1961).
- 21) Hollmark, H. (STFI), Apparent density of paper, Journal of Pulp and Paper Science, v 20, n 6, Jun, 1994, p J180-J181
- 22) Ratto, P. (Karlstad University, Division for Chemistry, Department of Chemical Engineering); Hornatowska, J.; Riddahl, M., "Effect of high-temperature and soft-nip calendering on the density of paper", Nordic Pulp and Paper Research Journal, v 16, n 3, 2001, p 172-17723) Croarkin, C. and Tobias, P., NIST/SEMATECH e-Handbook of Statistical Methods, <http://www.itl.nist.gov/div898/handbook/>, date. (1/26/2005 6:22:50 PM)
- 24) The Mathworks. Inc., <http://www.mathworks.com/access/helpdesk/help/toolbox/stats/stats.html> , Minitab User's Guide, 2000
- 25) ORLOFF, D. I., PATTERSON, T. F. AND KRAUSE, A. M. 1998a Opening the operating window of impulse drying - I: The effect of ambient pressure at the nip opening. Tappi Journal 81 (7), 113-116.
- 26) ORLOFF, D. I., PATTERSON, T. F. AND PARVIAINEN, P. M. 1998b Opening the operating window of impulse drying - II: Pressure differential as a source of delamination. Tappi Journal 81 (8), 195-203.
- 27) Lucisano, M.F.C., "On Heat and Paper: From Hot Pressing to Impulse Technology", Doctoral Dissertation, Royal Institute of Technology, Department of Fiber and Polymer Technology, Division of Paper Technology, Stockholm, Sweden, 2002
- 28) Szikla, Z., "On the basic mechanisms of wet pressing", Doctoral thesis, PSC Communication 31, KCL Paper Science Centre, Espoo, Finland, 1992, 93 pp
- 29) Back, E.L., Tappi 68(3):92 (1985).
- 30) Retulainen E., "Condebelt press drying and sustainable paper cycle," Proceedings of the 2nd Ecopapertech Conference, Helsinki, 1998, p. 315.
- 31) Howard, R.C., JPPS 16(5):J143 (1990).
- 32) McCall, J. and Douglas, W. J. M., Tappi J. 77 (2):153 (1994).
- 33) Burton, S. W. "An investigation of dynamic z-direction density profile development during impulse drying," Ph.D. Thesis, The Institute of Paper Chemistry, Appleton, WI, 1987

منابع مورد استفاده :

- 1) Markku Karlsson, Metso Oyj, Book 9, Papermaking Part 2, Drying, STFI Book Series
- 2) Jones, G., "The hot surface drying of fibre mats", PhD. thesis, University of Manchester, Manchester, England, 1969.
- 3) Nederveen, C. J. and Finken, J. G. M., Drying Technology 10(1):189(1992).
- 4) Kerekes, R. J., Tappi 63(9):137(1980).
- 5) Kartovaara, I., Rajala, R., Luukkala, M., Nederveen, C. J., Eighth Fundamental Research Symposium, Mechanical Engineering Publications Ltd, London, 1985.
- 6) Tajima, T. and Hirabayashi, Y., J Japan Wood Res. Soc. 22(12):689(1968)
- 7) Uprichard, J. M. and Gray, J. T., Appita 26(1): 39(1972).
- 8) Luner, P., Kärnä, A. E. U., and Donofrio, C. P., Tappi 44(6):409(1961).
- 9) Alexander, S. D. and Marton, R., Tappi 51(6):283(1968).
- 10) Seth, R. S., in Material Interactions Relevant to the Pulp, Paper and Wood Industries (D. F. Caulfield, J. D. Passaretti, and S. F. Sobczynski, Eds.). Symp. Proc., vol. 197, Materials Research Soc., Pittsburgh, 1990, pp. 125-162.
- 11) Kimura, M. and Uchimura, H., Sen-I Gakkaishi 51(11):550(1995)
- 12) Nordman, L., Levlin, J.-E., and Visti, J., Kuivatuksen vaikutus paperirainan ominaisuuksiin. Paperin valmistus, osa 1. Ed. Arjas, A. SPIY/TTA, Turku 1983 (in Finnish)
- 13) Laverty, H. P., Journal of Pulp and Paper Science 13(6):J178 (1987).
- 14) Talja, R., Paper Tech. 33(6):18 (1992).
- 15) Talja., R., "Experience of pressing at elevated temperature," 1991 Helsinki Symposium Notes on Alternate Methods of Pulp and Paper Drying, PI/KCL/PIRA, Helsinki, p.129.
- 16) Sunnerberg, G., Svensk Papperstid., "Bättre egenskaper med minskad glättning"4:22 (1992).
- 17) Gorres, J., Luner, P. " Apparent density model of paper", Journal of Pulp and Paper Science, v 18, n 4, Jul, 1992, p J127-J130
- 18) Wistara, Nyoman (Department of Forestry, University of Wisconsin); Young, Raymond A. "Properties and treatments of pulps from recycled paper. Part I. Physical and chemical properties of pulps", Cellulose, v 6, n 4, 1999, p 291-324
- 19) Amiri, R. (Paprican); Wood, J.R.; Karnls, A.; Gorres, J., "Apparent density of paper", Journal of Pulp and Paper Science, 20(5):142 (1994)

پیوست الف:

Regression Analysis: Appaent Density versus FR, TP, ...

The regression equation is

$$\text{Appaent Density} = 559 - 42.7 \text{ FR} - 5.77 \text{ TP} + 10.9 \text{ PR} - 111 \text{ DC} - 8.59 \text{ FR2} \\ - 15.0 \text{ TP2} - 11.4 \text{ FR.TP} - 8.21 \text{ FR.PR} - 44.2 \text{ FR.DC} + 2.10 \text{ TP.PR}$$

Predictor	Coef	SE Coef	T	P
Constant	559.206	6.950	80.46	0.000
FR	-42.651	4.538	-9.40	0.000
TP	-5.775	3.300	-1.75	0.082
PR	10.899	2.878	3.79	0.000
DC	-111.122	4.717	-23.56	0.000
FR2	-8.585	4.644	-1.85	0.066
TP2	-15.041	5.627	-2.67	0.008
FR.TP	-11.444	4.026	-2.84	0.005
FR.PR	-8.208	3.622	-2.27	0.025
FR.DC	-44.212	4.875	-9.07	0.000
TP.PR	2.098	3.715	0.56	0.573

$$S = 31.9562 \quad R-Sq = 88.8\% \quad R-Sq[adj] = 88.2\%$$

Analysis of Variance

Source	DF	SS	MS	F	P
Regression	10	1574015	157401	154.13	0.000
Residual Error	194	198113	1021		
Total	204	1772128			

Source	DF	Seq SS
FR	1	21628
TP	1	278703
PR	1	333565
DC	1	835539
FR2	1	4974
TP2	1	7911
FR.TP	1	3448
FR.PR	1	3894
FR.DC	1	84028
TP.PR	1	326

پیوست ب:

Stepwise Regression: Apparent Density versus FR, TP, ...

Alpha-to-Enter: 0.15 Alpha-to-Remove: 0.15

Response is Apparent Density on 10 predictors, with N = 205

Step	1	2	3	4	5	6
Constant	541.7	546.6	546.8	545.6	558.9	559.1
DC	-115.2	-108.5	-109.3	-109.6	-106.4	-106.2
T-Value	-29.31	-24.98	-25.70	-29.81	-28.29	-28.63
P-Value	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
PR	11.7	11.3	11.7	11.2	11.6	
T-Value	3.29	3.28	3.90	3.80	4.00	
P-Value	0.001	0.001	0.000	0.000	0.000	
FR.DC		-11.1	-33.6	-33.5	-39.0	
T-Value		-3.22	-8.34	-8.48	-8.76	
P-Value		0.002	0.000	0.000	0.000	
FR		-33.5	-33.6	-38.5		
T-Value		-8.32	-8.50	-8.87		
P-Value		0.000	0.000	0.000		
TP2		-16.9	-16.9			
T-Value		-2.97	-3.00			
P-Value		0.003	0.003			
FR.TP			-10.4			
T-Value			-2.56			
P-Value			0.011			
S	40.9	39.9	39.0	33.7	33.1	32.6
R-Sq	80.88	81.86	82.74	87.18	87.72	88.12
R-Sq[adj]	80.79	81.68	82.49	86.92	87.41	87.76
Mallows Cp	130.8	115.9	102.5	27.5	20.1	15.2
Step	7	8	9			
Constant	559.1	564.3	560.5			
DC	-106.7	-106.5	-109.9			
T-Value	-29.05	-29.16	-26.54			
P-Value	0.000	0.000	0.000			
PR	10.9	11.0	11.1			
T-Value	3.78	3.84	3.87			
P-Value	0.000	0.000	0.000			
FR.DC	-44.2	-43.9	-44.2			
T-Value	-9.00	-8.99	-9.09			
P-Value	0.000	0.000	0.000			
FR	-42.3	-42.4	-42.6			
T-Value	-9.24	-9.33	-9.40			
P-Value	0.000	0.000	0.000			
TP2	-17.1	-17.0	-15.1			
T-Value	-3.08	-3.07	-2.68			
P-Value	0.002	0.002	0.008			
FR.TP	-10.7	-10.6	-11.4			
T-Value	-2.66	-2.64	-2.84			
P-Value	0.008	0.009	0.005			

FR.PR	-8.7	-8.5	-8.1
T-Value	-2.39	-2.35	-2.25
P-Value	0.018	0.020	0.025
FR2	-8.3	-8.6	
T-Value	-1.79	-1.87	
P-Value	0.075	0.064	
TP	-5.5		
T-Value	-1.70		
P-Value	0.091		
S	32.2	32.1	31.9
R-Sq	88.45	88.64	88.80
R-Sq [adj]	88.04	88.17	88.29
Mallows Cp	11.4	10.2	9.3

Investigation on the Influence of Paper Making Variables on Apparent Density of Paper Produced From Old Corrugated Container

Ramazani, O¹. Jahan-Latibari,A². Faezipour, M³. Enayeti, A.A⁴. and Manzouralajdad, M⁵.

1-Ph.D. student at Wood and Paper Science and Technology, University of Tehran

2-Asst. Prof. Islamic Azad University, Karadj Branch(latibari_24@yahoo.com)

3-Prof., Wood and Paper Science and Technology, Tehran University

4-Associate Prof. Wood and Paper Science and Technology, University of Tehran Manager, Research and Development Dept. Iran
Wood and Paper Industries

Abstract

Apparent Density of paper is the most effective physical property which directly and indirectly affects most of the strength and optical properties of paper such as tensile strength, modulus of elasticity, light scattering coefficient as well as the bonded area between fibers. Since paper making variables influences the apparent density of paper, in this study, the influence of OCC pulp freeness, and drying conditions are investigated. The influence of three freeness levels of 350,450, and 550 CSF, drying under strain and unstrained, drying temperatures of 100, 150, 200 C and drying pressure of 7 and 10 kg/cm² are studied. The relationship between paper making variables and apparent density is developed. All measurements of apparent density were analyzed using Minitab 15 and regression model between independent variables was calculated. The results showed that both pulp freeness and drying temperature had the highest impact on apparent density and both factors increased the apparent density. The response of apparent density of the hand sheets dried at 200 °C varied considerably and was analyzed thoroughly. Higher pressure increased apparent density of the sheets. The combined effect of variables is also considered. The combined effect of pulp freeness and drying temperature caused lignin softening and delamination. However, the influence of increasing the drying pressure for unrefined and less refined pulp is not significant. Furthermore, for unstrained drying, the influence of freeness on apparent density was more than strained drying. Manufacturing of more desirable quality papers would be possible considering the obtained results and the effect of Apparent Density on paper strength properties.

Keywords: Apparent density, freeness, drying temperature, drying pressure, tensile strength, restrained drying, Free drying